

[Udenrigsministeren]

nærmere rede for de overvejelser, som regeringen har gjort sig i sagens anledning.

Regeringen stiller sig traditionelt velvilligt til gennemførelse af kulturelt samarbejde med andre lande inden for de rammer, som bliver afstukket af både praktiske og finansielle muligheder, og regeringen er selvsagt opmærksom på den betydning, det kulturelle samarbejde har som et led i de internationale relationer som helhed og til fremme af forståelsen mellem folkene.

På den anden side foreligger der ikke for Danmarks vedkommende noget forfatningsmæssigt krav om et egentligt, formaliseret aftalemæssigt grundlag for, at vi i internationalt samarbejde kan gennemføre udvekslinger på netop disse områder.

Danmark har imidlertid ud over en enkelt tidligere indgået aftale om kulturelt samarbejde siden 1950'erne indgået egentlige, generelle kulturaftaler med i alt 18 lande, og vi har indgået tidsbegrænsede samarbejdsaftaler og -programmer med yderligere 4 lande. Hertil kommer så, at de nordiske lande indbyrdes har indgået en aftale om nordisk kulturelt samarbejde.

Der er med enkelte undtagelser, hvor der har været tale om ganske særlige forudsætninger, tale om aftaler eller samarbejdsarrangementer med lande i Europa, i relation til hvilke aftalerne i vidt omfang repræsenterer en formalisering af et igangværende, mangeårigt samarbejde, noget, der bygger på traditionelle kontakter igennem århundreder med de lande, der er tale om.

Uden for Europa har vi kun indgået kulturaftaler med Israel, der jo i øvrigt også i internationalt kultursamarbejde, således i UNESCO, indgår under det vestlige europæiske regionalsamarbejde. Vi har lavet en aftale med Egypten, med hvilket land der i forvejen forelå aftale om anvendelse af en i Egypten oprettet fond til kulturelt samarbejde. Og så har vi for det tredje uden for det egentlige Europa lavet en aftale med Kina, hvor der allerede inden indgåelsen af kulturaftalen var etableret et relevant uddannelsesmæssigt samarbejde, og med hvilket der i danske videnskabelige og kulturelle kredse – også af hensyn til relationerne mellem landene som helhed – var konstateret et relevant behov for indgåelse af en kulturaftale.

Herudover gennemføres der selvsagt på mere pragmatisk basis et alsidigt kultursam-

arbejde uden aftalemæssigt grundlag med adskillige lande både i den vestlige verden og i den tredje verden. Men jeg bør nok tilføje, at det ved en omfattende udvidelse af samarbejdet vil kunne være vanskeligt at imødekomme de forventelige anmodninger fra de pågældende lande om studiemuligheder på danske højere læreanstalter og andre danske institutioner, der ikke råder over kapacitet ud over, hvad der tilsiges af de pågældende læreanstalters eller institutioners egne behov og interesser.

Den cubanske interesse for en kulturaftale er ikke usædvanlig. Tværtimod har regeringen gennem de senere år modtaget direkte forslag om indgåelse af bilaterale kulturaftaler fra talrige lande, herunder amerikanske, afrikanske, arabiske og asiatiske lande. Men regeringen har både af finansielle grunde og også af administrative grunde fundet det påkrævet at stille sig afventende med hensyn til indgåelse af nye kulturaftaler.

Når vi har fået henvendelser fra andre lande, har vi ofte henvist til, at i første instans ønsker vi bare at indgå rammeaftaler om kulturelt samarbejde, rammeaftaler, der så kan udfyldes, hvis der måtte være behov for det og finansiell og praktisk mulighed derfor.

Imidlertid har regeringen fundet det overflødigt – og jeg kan endda sige direkte betænkeligt – at gå ind i indholdsløse aftaler, som jo meget let kan resultere i skuffede forventninger hos landene og i uheldige præcedensvirkninger, når det drejer sig om forhold til andre lande. Regeringen foretrækker i stedet gennem et relevant og mere pragmatisk samarbejde igennem en årrække at etablere grundlaget for, at man senere kan indgå sådanne rammeaftaler. Denne pragmatiske holdning er ikke af ny dato, den bygger på mange års erfaring i Danmark og i de os nærstående lande.

Mens danske afslag på forslag om indgåelse af nye kulturaftaler ud fra et generelt tilbageholdende standpunkt, som er begrundet i finansielt og administrativt begrænsede muligheder, har kunnet vinde forståelse hos de pågældende lande, vil man næppe kunne møde en sådan forståelse, hvis nu vi bryder med dette mere generelle princip ved at imødekomme enkelte anmodninger og dermed kommer til at indtage en holdning, der kan virke diskriminerende og uforklarlig over for